

SIGMA
Creating Change Together

A joint initiative of the OECD and the EU,
principally financed by the EU

Kamu Yönetimi İlkeleri

2017 sürümü

Yayın izni, SIGMA programı başkanı Karen Hill tarafından verilmiştir.

Bu belge Avrupa Birliği'nin (AB) mali katkısı ile hazırlanmıştır. Burada ifade edilen görüşler herhangi bir şekilde AB'nin, OECD'nin veya OECD üye ülkelerinin ya da SIGMA Programına katılan ortakların resmi görüşünü yansıtır şekilde değerlendirilmemelidir. İfade edilen görüşler ve öne sürülen savlar yazarlara aittir.

Bu belge ve burada yer alan her türlü harita, herhangi bir bölgenin statüsüne veya üzerindeki hakimiyete, uluslararası sınırlar ile hudutların sınırlandırılmasına ve herhangi bir bölgenin, şehrin veya toprağın ismine halel getirmeksizin düzenlenmiştir.

© OECD 2017 – Bu belgenin dijital veya basılı halde kullanımı, OECD web sitesinde belirtilen koşullara tabidir:

<http://www.oecd.org/termsandconditions>.

İçindekiler

Önsöz - Johannes Hahn, Avrupa Komşuluk Politikası ve Genişleme Müzakerelerinden Sorumlu Komisyon Üyesi, AK	2
Önsöz - Mari Kiviniemi, Genel Sekreter Yardımcısı, OECD	3
Giriş	4
1. Kamu Yönetimi Reformu Stratejik Çerçevesi	7
2. Politika Geliştirme ve Koordinasyon	11
3. Kamu Hizmeti ve İnsan Kaynakları Yönetimi	15
4. Hesap verebilirlik	19
5. Hizmet Sunumu	23
6. Kamu Mali Yönetimi	27
Son notlar	32
<i>Kamu Yönetimi İlkeleri</i> hakkında daha fazla bilgi için	33

Önsöz

Johannes Hahn

*Avrupa Komşuluk Politikası ve Genişleme
Müzakerelerinden Sorumlu Avrupa Komisyonu Üyesi*

Avrupa Komisyonu (AK), temel reformlara genişleme sürecinin ilk aşamalarından itibaren güçlü bir biçimde odaklanmanın önemini vurgulamaktadır. Bu yaklaşım, genişleme politikasının güvenilirliğini ve dönüştürücü gücünü arttırmaya katkı sağlar niteliktedir.

Kamu Yönetimi Reformu (KYR), hukukun üstünlüğü ve iktisadi yönetim ile birlikte genişleme sürecinin temel sütunlarını oluşturur. Birbiriyle yakından bağlantılı olan bu üç sütun, siyasi ve iktisadi reformları başarıyla gerçekleştirmede önem taşıyan ve Avrupa Birliği (AB) kural ve standartlarını uygulamada temel teşkil eden unsurlardır. İyi işleyen bir kamu yönetimi, demokratik yönetişimin olmazsa olmazıdır. Hükümetin kamu hizmetlerini sağlama ve rekabet ve büyümeyi artırma kapasitesine de doğrudan etki eder.

KYR daha fazla şeffaflık, hesap verebilirlik ve etkililiğe önyak olmalı ve vatandaşların ve işletmelerin ihtiyaçlarına daha iyi cevap verilmesini sağlamalıdır. Gerektiği gibi yönetilen ve profesyonelleşmiş kamu personeli, politikaların daha iyi planlanması ve koordine edilmesi, sağlam idari usuller ve güçlendirilmiş bir mali yönetim, devletin işleyişinde ve AB entegrasyonu için gereken reformların uygulanmasında önem arz eder. Ülkelerin, ulusal stratejilere dayanarak, her düzeydeki

kamu idarelerini iyileştirmek üzere gösterdikleri çabaları arttırması gerekir. Reform sürecini yönlendirmek üzere güçlü bir siyasi taahhüde de ihtiyaç vardır.

Genişleme kapsamındaki ülkelerin yaşadığı zorlukları dikkate alan AK, KYR'ye sağladığı desteği güçlendirmektedir. AK, İstikrar ve Ortaklık Anlaşmaları, katılım müzakereleri ve AK tarafından yönlendirilen ülkeye özel girişimler gibi mevcut mekanizma ve yapılardan azami düzeyde istifade ederek reform sürecini ileri noktalara taşımayı amaçlamaktadır. Bunların yanı sıra, AK, KYR Özel Çalışma Gruplarına dahil olan genişleme ülkeleri ile KYR politikalarıyla ilgili daha planlı bir diyalog yürütmeye başlayacaktır.

AK ile SIGMA arasında yıllardır devam eden başarılı ortaklığın bir sonucu olarak ortaya çıkan bu yayında çerçevesi çizilen Kamu Yönetimi İlkeleri, zorluklarla dolu bu gündemde ilerleme göstermeyi oldukça kolaylaştıracaktır.

Önsöz

Mari Kiviniemi
OECD Genel Sekreter Yardımcısı

İyi yönetim ve iyi işleyen bir kamu yönetimi devlete karşı güvenin inşası ve sürdürülmesi ve toplumun yaşam standartlarını arttırmaya yönelik yapısal reformların gerçekleştirilmesi için elzemdir. İyi yönetimin ne kadar önemli olduğu küresel mali kriz sırasında özellikle daha belirgin hale gelmiştir. Sınırlı kaynaklar nedeniyle, yönetimin performansı ulusal ve uluslararası tartışmaların odağı haline gelmiştir ve eldeki paranın sistemli sonuçlar elde edecek şekilde kullanılmasında iyi yönetimin ne kadar önemli bir etkiye sahip olduğu açıkça görülmüştür.

Avrupa Birliği'ne (AB) katılım süreci temel reformların genellikle kısıtlı mali koşullar altında uygulanmasını gerektirdiğinden, yukarıda bahsedilen bu durum, AB'ye katılmayı hedefleyen ülkelerin hükümetleri için bilinen bir zorluktur.

OECD ve Avrupa Komisyonu (AK) 25 yılı aşkın bir süredir SIGMA girişimiyle güçlerini birleştirmektedir. SIGMA, AB'ye aday ve potansiyel aday ülkeler ile AB'nin komşuluk politikası yürüttüğü ülkelerin kamu yönetimlerini güçlendirme ve yönetim reformlarını uygulama konusunda destek sağlar.

Kamu Yönetimi İlkeleri, bu başarılı işbirliğinin bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. İlkeler, AB'ye katılım sürecinin dinamikleri ile OECD'nin yönetim alanındaki uzmanlığını bir araya getirmekte

ve Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) ve AB üye ülkelerinin uzun yıllara dayanan tecrübelerini bir potada eritmektedir. Ülkelerin kendilerine hedef belirlemeleri gereken iyi kamu yönetiminin detaylı bir tanımını vermektedir. İlkeler ayrıca, hükümetlerin ve politika yapıcılarının reform uygulamalarının gidişatını takip etmeleri için ilk defa bir izleme çerçevesi de sunmaktadır.

Reformların uygulanmasına ve hükümet performansına ilişkin kanıt toplamaya özellikle vurgu yapan ilkeler, bir dizi gereklilik olmanın ötesinde, kamu yönetimi reformuna (KYR) ilişkin vizyonu tasarlamada karar vericilerin baş yardımcısıdır.

Bütün olarak ele alındığında, yeni ve güçlendirilmiş bu KYR çerçevesi, kamu idarelerinin performansını iyileştirmede hükümetlerin, AK'nin ve OECD'nin ortak çabalarına daha iyi mercek tutmaktadır.

Giriş

KAMU YÖNETİMİ REFORMU AVRUPA BİRLİĞİ ENTEGRASYON SÜRECİNDE ESASTIR

İyi işleyen bir kamu yönetimi, şeffaf ve etkili demokratik yönetim için bir ön koşuldur. Devletin işleyişinin temelidir ve hükümetin kamu hizmetlerini sağlama ve rekabet ve büyümeyi artırma kapasitesini belirler. İşlevsel bir kamu yönetimi ayrıca, önemli reformların uygulanmasını ve Avrupa Birliği (AB) ile etkili katılım müzakerelerini mümkün kılarak Avrupa entegrasyon sürecinde çok önemli bir rol oynar. İşte bu nedenle, AB genişleme kriterleri, bir ülkenin iyi yönetim ilkelerini hayata geçirme ve topluluk müktesebatını etkin bir şekilde ulusal mevzuata aktarma ve uygulama kapasitesine

sahip güçlü bir ulusal kamu yönetimi sistemi geliştirme ihtiyacının altını çizmektedir.

Kamu yönetimi reformuna (KYR) yaptığı vurguyu daha da güçlendirmek için Avrupa Komisyonu (AK) altı önemli reform alanı belirlemiş ve Kamu Yönetimi Reformu Özel Çalışma Grupları aracılığıyla ve katılım müzakereleriyle daha yakından bağlantı kurmak suretiyle reformu genişleme sürecinin bir parçası haline getirmiştir. Söz konusu altı reform alanı, Kamu Yönetimi İlkelerinin temelini oluşturmaktadır.

KAMU YÖNETİMİ İLKELERİNİN AMACI VE ODAK NOKTASI

İlkeler, iyi yönetişimin uygulamada ne anlama geldiğini tanımlar ve AE sürecinde ülkeler tarafından yerine getirilmesi gereken başlıca koşulların genel çerçevesini çizer. İlkeler aynı zamanda uygulanmalarına ilişkin süreçte kat edilen ilerlemenin düzenli olarak analiz edilebilmesi ve ülke kriterlerinin belirlenebilmesi için bir izleme çerçevesi de sunmaktadır.

İyi yönetim kavramının tanımı AB ülkeleri tarafından zaman içinde sürekli geliştirilmiş ve AB Temel Haklar Bildirgesi'ne dahil edilmiştir. "Avrupa İdari Alanı" kavramı ise 1999 yılında SIGMA tarafından oluşturulmuştur. Bu kavram, güvenilirlik, öngörülebilirlik, hesap verebilirlik ve şeffaflık gibi bileşenlerin yanı sıra, teknik ve yönetsel yetkinlik, örgütsel kapasite, mali sürdürülebilirlik ve yurttaş katılımı gibi unsurları kapsar.

İyi yönetim için genel kriterler evrensel olsa da, ilkeler, AB'ye katılmak isteyen ve Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA) aracılığıyla AB yardımlarından faydalanan ülkeler için tasarlanmıştır. Müktesebatın geçerli olduğu alanlarda, müktesebatın gereklilikleri, diğer AB kılavuz ilkeleri ve talimatlarıyla birlikte

İlkelerin esasını teşkil eder. Diğer alanlarda ise ilkeler, uluslararası standartlar ve gereklilikler ile AB ve Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) üyesi ülkelerdeki iyi uygulamalar dikkate alınarak hazırlanmışlardır. Bu bağlamda, ilkeler iyi yönetime dair asgari standart teşkil eden bu temel ilkelere uygunluk sağlamalıdır.

Hükümetin belli ilkelere göstereceği dikkat, ülkenin yönetim yapısına, idari kültürüne, daha önceki reform tecrübesine ve kendine has zorluklarına bağlı olarak ülkeden ülkeye değişiklik gösterebilir. İzleme çerçeve, bir taraftan bütün ülkeler için tutarlı bir gereklilikler bütünü oluştururken, diğer taraftan da her ülkeye KYR ile ilgili güçlüklerini ve hedeflerini belirlemede bazı esneklikler tanımaktadır.

İlkeler kamu sektörünün "devlet yönetimi" olarak anılan kısmıyla ilgilidir. Batı Balkanlar'da yaygın olarak kullanılan biçimiyle bu tanım ilkelerin kapsamında yer alan başlıca iki unsura işaret eder: "kamu yönetimi" ve "devlet (ulusal veya merkezî) düzeyi". İlkeler ayrıca devlet idaresi üzerindeki

*Bkz. Son notlar, sayfa 32

denetim ve gözetim yetkileri bağlamında bağımsız anayasal kurumlar ile parlamento ve yargıyı da kapsar.

Aday veya potansiyel aday ülkelerin bu ilkeleri ne uygulamaya aktarma derecesi, ulusal kamu yönetimlerinin Avrupa Konseyi

tarafından belirlenen Kopenhag (1993) ve Madrid (1995) kriterlerine uygun şekilde, topluluk müktesebatını etkili bir biçimde uygulama kapasitesinin göstergesidir.

ANALİZ VE İZLEME ÇERÇEVESİ

İlkelerin yanında, kamu yönetiminin belli bir andaki durumunu ve zaman içinde gösterilen ilerlemeyi değerlendirmeyi mümkün kılan bir izleme çerçevesi de sunulmaktadır. İzleme çerçevesi, hem başarılı reform çalışmaları için ön koşullara (iyi kanunlar, politikalar, yapılar ve usuller) hem de reformların uygulanması ve nihayetinde elde edilen sonuçlara, bir başka deyişle, yönetimin uygulamada nasıl performans gösterdiğine odaklanan bir dizi nitel ve nicel gösterge içermektedir. Bu göstergeler, bir ülkenin ilkeleri uygulamada kat ettiği ilerlemeyi analiz etmek için, kamu yönetiminin ilgili bileşenlerinin olgunluk seviyesini 0 (en düşük) ve 5 (en yüksek) arasında genel bir değer kullanarak, ölçer. Her bir ilke için tanımlanan analiz çerçevesi yönetsel yaklaşımı açıklar ve analiz ve veri toplamada başvuru bilgileri kaynaklarının bir listesini sunar. Benimsenen genel yaklaşım, hiçbir ölçme yönteminin tek başına kurumsal değişim ve sosyal davranış değişiklikleriyle

ilgili karmaşık hususları tam olarak kavrayamayacağını kabul etmektedir. Zaten KYR neredeyse tamamen bu tür hususlarla ilgili bir süreç olduğundan, dengeli bir değerlendirme yapmak için idari verilerden, anketlerden, istatistiklerden, görüşmelerden, vb. mümkün olduğunca fazla bilgi elde etmek ve bunları çapraz kontrole tabi tutmak gerekmektedir. Bu nedenledir ki, göstergeler, farklı metodolojileri yansıtan bir dizi alt göstergenin bileşiminden oluşmaktadır.

SIGMA, ülkelerdeki performansın ve ilerlemenin izlenmesi için gereken kanıt ve verileri, KYR değerlendirme sürecinde toplar. Çerçeve, ulusal hükümetler (bir diğer deyişle, KYR gündeminin eşgüdümü veya uygulamasından sorumlu kurumlar) veya yerel düşünce kuruluşları veya sivil toplum örgütleri tarafından da kullanılabilir.

İlkeler, yönetim sisteminin kamu yönetiminin genel performansını belirleyen önemli yatay katmanlarını kapsamaktadır.

1

Kamu Yönetimi Reformu Stratejik Çerçevesi

2

Politika Geliştirme ve Koordinasyon

3

Kamu Hizmeti ve İnsan Kaynakları Yönetimi

4

Hesap Verebilirlik

5

Hizmet Sunumu

6

Kamu Mali Yönetimi

1

Kamu Yönetimi
Reformu Stratejik
Çerçevesi

Kamu Yönetimi Reformu Stratejik Çerçevesi

İLKELELER

Birinci İlke:

Hükümet başlıca zorlukların ele alındığı etkin bir kamu yönetimi reformu gündemi geliştirmiş ve yürürlüğe sokmuştur.

İkinci İlke:

Kamu yönetimi reformu amaçlı biçimde uygulanmaktadır; reform sonuçlarına ilişkin hedefler belirlenmiştir ve düzenli olarak izlenmektedir.

Üçüncü İlke:

Kamu yönetimi reformunun mali sürdürülebilirliği sağlanmıştır.

Dördüncü İlke:

Kamu yönetimi reformu, reformun tasarım ve uygulama sürecini yönlendirmek ve yönetmek için hem siyasi hem de idari seviyede sağlam ve işleyen koordinasyon yapılarına sahiptir.

BAŞARILI REFORMUN ÖN KOŞULLARI (iyi mevzuat, politikalar, yapılar ve usuller)

- Başlıca yatay planlama belgelerinde KYR'nin öncelik olarak gösterilmesi
- KYR planlama belgelerinin birbiriyle uyumu
- KYR raporlama ve izleme sistemlerinin kapsamlılığı
- Maliyeti belirlenmiş KYR faaliyetleri (%)
- KYR için örgütsel ve yönetsel hesap verebilirliğin kurulması

REFORMLARIN UYGULANMASI VE MÜTEAKIP ÇIKTILAR

- KYR planlama belgelerinin reform odaklılığı
- KYR planlama belgeleri hazırlanırken yürütülen işişarenin kalitesi
- KYR faaliyetlerinin uygulanma oranı (%)
- KYR hedeflerine ulaşma oranı (%)
- KYR gündemine harcanan kaynak miktarı

2

Politika Geliştirme ve Koordinasyon

Politika Geliştirme ve Koordinasyon

İLKELELER

Birinci İlke:

Hükümetin merkezi kurumları, iyi düzenlenmiş, tutarlı ve yetkin bir politika yapma sisteminin gerektirdiği bütün işlevleri yerine getirmektedir.

İkinci İlke:

Avrupa entegrasyonu sürecini ulusal düzeyde yönetmek üzere, sorumlu organın koordinasyonu altında, yatay usuller açıkça belirlenmiş ve uygulanmaktadır.

Üçüncü İlke:

Hükümetin tamamını kapsayan hedeflerin yer aldığı, uyumlaştırılmış bir orta vadeli bir politika planı oluşturulmuş, hükümetin içinde bulunduğu mali durumla uyumu sağlanmıştır; sektörel politikalar hükümet hedeflerini karşılamaktadır ve orta vadeli bütçe çerçevesine uygundur.

Dördüncü İlke:

Avrupa entegrasyonuna dair bütün süreçleri kapsayan uyumlaştırılmış bir orta vadeli planlama sistemi oluşturulmuş, ulusal politika planlama sürecine dahil edilmiştir.

Beşinci İlke:

Hükümetin performansının düzenli olarak izlenmesi kamu denetimini olanaklı kılar ve hükümetin hedeflerine ulaşabilmesini sağlar.

Altıncı İlke:

Hükümet kararları şeffaf bir şekilde hazırlanır ve idarenin mesleki muhakemesine dayandırılır; kararların hukuka uygunluğu sağlanır.

Yedinci İlke:

Parlamento, hükümetin politika yapma çalışmalarını denetler.

Sekizinci İlke:

Bakanlıkların teşkilat yapısı, usulleri ve personel dağılımı, geliştirilen politikaların ve mevzuatın uygulanabilir olmasını ve hükümet hedeflerinin karşılanmasını sağlar.

Dokuzuncu İlke:

Avrupa entegrasyonuna ilişkin usuller ve kurumsal yapı, politika geliştirme sürecinin ayrılmaz bir parçasıdır ve AB müktesebatının ulusal mevzuata belli bir sisteme göre ve zamanında aktarılmasını sağlar.

Onuncu- İlke:

Politika yapma ve mevzuat hazırlama süreçleri kanıta dayalıdır ve etki değerlendirme araçları tüm bakanlıklarda düzenli olarak kullanılmaktadır.

On birinci İlke:

Politikalar ve mevzuat, toplumun faal katılımı ve hükümet içindeki farklı bakış açılarının eşgüdümüyle, kapsayıcı bir üslupla tasarlanmaktadır.

On ikinci İlke:

Mevzuat; yapı, üslup ve dil açısından tutarlıdır; bakanlıkların tümü mevzuat hazırlama sürecine ilişkin kuralları takip etmektedir; mevzuat herkesin erişimine açıktır.

Örnek göstergeler

BAŞARILI REFORMUN ÖN KOŞULLARI (iyi mevzuat, politikalar, yapılar ve usuller)

- Hükümetin merkezi kurumları arasında koordinasyon düzenlemelerinin kurumsallaşması
- Politika planlama sürecinde diğer bakanlıklara rehberlik sağlanması
- Merkezi politika planlama belgelerinin birbiriyle uyumlaştırılması
- Bakanlıkların kabine toplantılarına düzenli gündem maddelerini zamanında iletmesi (%)
- Yeni mevzuat taslaklarının olası etkilerini değerlendirmek için temel analiz araçlarının ve tekniklerinin kullanılması

REFORMLARIN UYGULANMASI VE MÜTEAKIP ÇIKTILAR

- Sektörel stratejilerde mali tahminlerin eksiksizliği
- Hükümetin, Avrupa Entegrasyonu ile ilgili mevzuat taahhütlerini içeren planlarının uygulanma oranı (%)
- Hükümet karar verme sürecinin açıklığı
- İş dünyasında kamu politikası yapım sürecinin anlaşılabilirlik ve istikrarlılık algısı (%)
- Hükümet tarafından hazırlanan kanun taslaklarının kabulü için olağan dışı usullerin kullanılması (%)

3

Kamu Hizmeti ve İnsan Kaynakları Yönetimi

Birinci İlke:

Kamu hizmetinin kapsamı yeterli ve açık bir şekilde tanımlanmakta ve uygulanmaktadır.

İkinci İlke:

Profesyonel ve tutarlı bir kamu hizmeti için politika ve yasal çerçeve oluşturulmakta ve uygulanmaktadır; kurumsal yapı, kamunun genelinde birbiriyle uyumlu ve etkili insan kaynakları yönetimi uygulamalarının gerçekleştirilmesini sağlar.

Üçüncü İlke:

Devlet memurlarını işe alma süreci, her aşamasında liyakate ve eşit muameleye dayalıdır; devlet memurlarının buldukları seviyeden daha alt bir seviyeye indirilmesi veya işlerine son verilmesine ilişkin kriterler açık ve nettir.

Dördüncü İlke:

Üst yönetim kademelerinde bulunan kamu personeline doğrudan veya dolaylı siyasi baskı yapılması engellenir.

Beşinci İlke:

Devlet memurlarının ücretleri iş sınıflandırmalarına bağlı olarak belirlenmektedir; adil ve şeffaf bir sisteme dayanmaktadır.

Altıncı İlke:

Devlet memurlarının mesleki gelişimi sağlanır; bunun kapsamında şunlar yer alır: düzenli hizmet içi eğitim, adil performans değerlendirmesi ve nesnel ve şeffaf kriterlere ve liyakate dayalı terfi ve yer değiştirme.

Yedinci İlke:

Dürüstlüğün teşvik edilmesi, yolsuzluğun önlenmesi ve devlet hizmetinde disiplinin sağlanmasına ilişkin tedbirler alınmıştır.

BAŞARILI REFORMUN ÖN KOŞULLARI (iyi mevzuat, politikalar, yapılar ve usuller)

- Yetkin bir merkezi koordinasyon kurumunun olması
- Kamu personeline ilişkin bilgilerin mevcudiyeti ve kullanılması
- Üst düzey kamu görevlerine liyakate dayalı atamaların yapılması için mevzuat çerçevesinin yeterliliği
- Kamu personeline ilişkin mevzuatta istihdam ilişkisinin sonlandırılması ile ilgili kriterlerin nesnelliği
- İşten çıkarma ve tenzili rütbe kararlarına mahkemelerde itiraz hakkı

REFORMLARIN UYGULANMASI VE MÜTEAKIP ÇIKTILAR

- Bir devlet memurunu işe almak için gereken süre
- Göreve yeni başlayan devlet memurlarının kamu hizmetinde kalma oranı (%)
- Mahkemelerin onay verdiği kamu görevinden çıkarma kararları (%)
- Üst düzey kamu görevlilerinin seçim usullerinin uygulamada hayata geçirilmesi
- Kamu sektöründe liyakate ilişkin algı seviyesi (%)

4

Hesap verebilirlik

Hesap verebilirlik

İLKELELER

Birinci İlke:

Merkezi yönetimin genel organizasyonu mantıklıdır, uygun politika ve düzenlemeleri takip eder ve yeterli düzeyde iç, siyasi, yargısal, sosyal ve bağımsız hesap verebilirliği sağlar.

İkinci İlke:

Kamusal bilgiye erişim hakkı mevzuatta düzenlenir ve mevzuata uygun şekilde uygulamaya konulur.

Üçüncü İlke:

Hem bireyin iyi yönetilme hakkını hem de kamu yararını korumak için işleyen mekanizmalar oluşturulur.

Dördüncü İlke:

İdari anlaşmazlıklarda adil işlem yapılması idare içi şikayet mekanizmaları ve yargı denetimi aracılığıyla temin edilir.

Beşinci İlke:

Kamu kurumları, kusurlu olmaları durumunda sorumluluğu üstlenir ve durumun telafisini ve/veya uygun şekilde tazmin edilmesini sağlar.

BAŞARILI REFORMUN ÖN KOŞULLARI (iyi mevzuat, politikalar, yapılar ve usuller)

- Bakanlıklar ve bağlı kuruluşlar arasındaki temel hesap verebilirlik mekanizmalarının sağlamlığı
- Kamusal bilgiye erişimi düzenleyen mevzuatın yeterliliği
- Kamusal bilgiye erişimi düzenleyen mevzuatın uygulanması üzerinde yapılan izleme çalışmalarının kapsamlılığı
- Mahkeme kararlarına kamusal erişim
- Kamusal yetki kullanan bütün kurum ve kuruluşların idarenin sorumluluğu rejimi kapsamına girmesi

REFORMLARIN UYGULANMASI VE MÜTEAKIP ÇIKTILAR

- Bakanlıklar bünyesinde karar verme yetkisinin devri
- Merkezi yönetimin veri setlerini açıklamadaki proaktifliği (%)
- Ombudsman önerilerinin uygulanması (%)
- Halkın denetim kurumlarına duyduğu güven (%)
- İdari davaların ilk derece idare mahkemelerinde sonuca bağlanma oranı (%)

5

Hizmet Sunumu

Hizmet Sunumu

İLKELER

Birinci İlke:

Vatandaş odaklı bir devlet yönetimi politikası oluşturulmuş ve uygulanmaktadır.

İkinci İlke:

İyi yönetim, kamu hizmetlerinin sunumunda temel alınan başlıca politika hedefi olarak belirlenmiş, mevzuat ile hüküm altına alınmakta ve mevzuata uygun bir şekilde hayata geçirilmektedir.

Üçüncü İlke:

Kamu hizmetlerinin kaliteli bir şekilde yerine getirilmesini sağlamak üzere mekanizmalar oluşturulmuştur.

Dördüncü İlke:

Kamu hizmetlerinin erişilebilirliği temin edilmektedir.

BAŞARILI REFORMUN ÖN KOŞULLARI (iyi mevzuat, politikalar, yapılar ve usuller)

- Hizmet sunumu politikasının varlığı ve uygulamaya geçirilme derecesi
- Dijital devlet projeleri için merkezi koordinasyonun varlığı
- Hizmet sunumu performansının merkezden izlenmesi
- Elektronik imzaların yasal olarak kabul edilmesi ve karşılanabilirliği
- Özel ihtiyaçlı kullanıcıların kamu hizmetlerinden yararlanmasına ilişkin politika çerçevesinin yeterliliği

REFORMLARIN UYGULANMASI VE MÜTEAKIP ÇIKTILAR

- Kimlik belgesinin yenilenmesi
- İdare mahkemelerince alınan kararlarla idari makamlarca verilen kararların iptali veya değiştirilmesi (%)
- Kalite yönetimi araç ve tekniklerinin kullanımı
- Temel sicil-kayıt sistemlerinin birbiriyle uyumlu biçimde çalışabilirliği
- Vatandaşların kamu hizmetlerine erişim için harcanan zamana ve maliyete ilişkin algısı (%)

6

Kamu Mali Yönetimi

Birinci İlke:

Hükümet, genel yönetimle ilgili, güvenilir tahminlere dayanan ve en az üç yıllık bir zaman dilimini kapsayan orta vadeli bir bütçe çerçevesi yayınlar; bütçeyi uygulayan bütün kurumlar bu plana uygun şekilde hareket eder.

İkinci İlke:

Bütçe ulusal yasal çerçeve ile uygun bir şekilde hazırlanır; orta vadeli bütçe çerçevesine uygun kapsamlı harcama ödenekleri belirtilir ve izlenir.

Üçüncü İlke:

Maliye Bakanlığı (veya yetkilendirilmiş merkezi hazine organı), hazine tek hesabından yapılan fon harcamalarını merkezi olarak kontrol eder ve nakit akışını sağlar.

Dördüncü İlke:

Genel borç hedefine uygun hareket edilmesini ve borç yönetimine ilişkin maliyetlerin kontrol altında tutulmasını sağlamak amacıyla, açık ve net bir borç yönetimi stratejisi oluşturulur ve uygulanır.

Beşinci İlke:

Bütçenin şeffaflığı ve denetimi sağlanır.

Altıncı İlke:

İç kontrole ilişkin operasyonel çerçeve kapsamında yetki ve sorumluluklar tanımlanır; bütçe uygulayan kurumlar bu çerçeveyi genel olarak kamu mali yönetimini ve kamu yönetimini düzenleyen mevzuata uygun bir şekilde hayata geçirir.

Yedinci İlke:

Her kamu kurumu, iç kontrole ilişkin genel politikaya uygun şekilde iç kontrol gerçekleştirir.

Sekizinci İlke:

İç denetime ilişkin operasyonel çerçeve uluslararası standartları yansıtır ve bütçe uygulayan kurumlar bu çerçeveyi genel olarak kamu mali yönetimini ve kamu yönetimini düzenleyen mevzuata uygun bir şekilde hayata geçirir.

Dokuzuncu İlke:

Her kamu kurumu, genel iç denetim politika belgeleri ile uyumlu ve kendi yapısına uygun şekilde iç denetim uygular.

Onuncu İlke:

(Kamu özel sektör işbirliği ve imtiyazlar da dahil olmak üzere) kamu alımlarına dair düzenlemeler AB müktesebatına uygundur, müktesebatın kapsamına girmeyen ilave alanları da kapsar, diğer alanlarda bu konuya karşılık gelen düzenlemeler ile uyumlaştırılır ve gereken şekilde uygulanır.

On birinci İlke:

Kamu alımlarına dair politikaların etkin ve etkili bir şekilde geliştirilmesi, uygulanması ve izlenmesi için merkezi kurumsal ve idari kapasite oluşturulur.

On ikinci ilke:

Kamu alımlarında ihtilafların çözümüne yönelik sistem, müktesebatta yer alan bağımsızlık, doğruluk ve şeffaflık standartlarına uygundur ve şikâyetlerin ve yaptırımların hızlı bir şekilde, yetkin mercilerce ele alınmasını temin eder.

On üçüncü ilke:

Kamu alımları kapsamında yapılan faaliyet ve işlemler, bir taraftan kamu kaynaklarının en verimli şekilde kullanılmasını ve modern satın alma teknik ve yöntemlerinden en iyi şekilde istifade edilmesini sağlarken, bir taraftan da eşit muamele, ayrımcılık yapmama, orantılılık ve şeffaflık gibi temel ilkelere uygunluğu temin eder.

On dördüncü ilke:

İhale makamları, alım sürecinin tamamının profesyonel biçimde yönetilmesini sağlamak üzere, uygun kapasitelere sahiptir ve uygulamaya yönelik kılavuz ilkeler ve araçlar kullanır.

On beşinci ilke:

Yüksek denetim kurumunun bağımsızlığı, yetki alanı ve teşkilat yapısı anayasa ve ilgili yasal çerçeve tarafından oluşturulur ve güvence altına alınır; uygulamada bu hükümlere riayet edilir.

On altıncı ilke:

Yüksek denetim kurumu, kamu sektörünün işleyişine olumlu yönde etki eden yüksek kalitede denetimlerin yapılmasını sağlamak üzere, standartları tarafsız ve nesnel bir şekilde uygular.

BAŞARILI REFORMUN ÖN KOŞULLARI (iyi mevzuat, politikalar, yapılar ve usuller)

- Mali kuralların sağlamlığı
- Ulusal muhasebe standartlarının anlaşılabilirliği ve uluslararası standartlara uygunluğu
- İç kontrolü düzenleyen yasal çerçevenin eksiksizliği
- Kamu alımlarına ilişkin kararlara itiraz edebilme hakkı
- Denetim metodolojisinin Uluslararası Yüksek Denetim Kurumları Standartlarına uygunluğu

REFORMLARIN UYGULANMASI VE MÜTEAKIP ÇIKTILAR

- Orta vadeli gelir planlarının güvenilirliği (%)
- Kamu sektörü borç gerçekleşmesi ile hedeflenen borç seviyesi arasındaki fark (%)
- İç denetim raporlarının kalitesi
- Kamu ihale sisteminde şikayetlerin işlem süresi
- Vatandaşların yüksek denetim kurumlarının etkinliğine ilişkin algısı (%)

1. "Enlargement Strategy and Main Challenges 2014-2015" (Genişleme Stratejisi ve Başlıca Zorluklar 2014-2015), Avrupa Parlamentosu, Konsey, Avrupa Ekonomik ve Sosyal Komitesi ve Bölgeler Komitesi tarafından çıkarılan tebliğ; COM(2014) 700 son, 8.10.2014 Brüksel. https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/pdf/key_documents/2014/20141008-strategy-paper_en.pdf
2. Madde 41. İyi İdare Hakkı. 1) Herkes, işlerinin Birliğin kurumları ve organları tarafından tarafsız ve adil bir şekilde ve makul bir süre içinde görülmesini isteme hakkına sahiptir. 2) Bu hak, şunları içermektedir: herkesin, kendisini olumsuz şekilde etkileyebilecek herhangi bir işlemin yapılmasından önce görüşlerinin dinlenmesini isteme hakkı; herkesin, kendi dosyasına erişme hakkı ve meşru gizlilik çıkarlarına ve mesleki ve ticari gizliliğe saygı gösterilmesi; idarenin, kararları konusunda gerekçe gösterme yükümlülüğü. 3) Herkes, Topluluğun kuruluşları veya görevlilerinin görevlerinin ifası sırasında yol açtıkları her türlü zararı, Üye Devletlerin yasalarındaki ortak ilkelere göre Topluluğa tazmin ettirme hakkına sahiptir. 4) Herkes, Birliğin kuruluşlarına, Antlaşmaların lisanlarından birinde mektup gönderebilir ve kendisine aynı lisan-da cevap verilmesi zorunludur.
3. "European Principles for Public Administration" (Avrupa Kamu Yönetimi İlkeleri), 27 nolu SIGMA Belgesi, OECD Yayınları, <https://doi.org/10.1787/5kml60zwd7h-en>

Kamu Yönetimi İlkeleri hakkında daha fazla bilgi için

Her bir ilkeye ilişkin daha ayrıntılı gereklilikleri belirten alt ilkeler ve ülkelere kıyasla ülkelerin performansını değerlendirmek üzere geliştirilen yöntem, Kamu Yönetimi İlkeleri belgesinde belirtilmektedir. Belgenin tamamına OECD/SIGMA internet sitesinden ulaşılabilir:

www.sigmaweb.org

Daha fazla bilgi için:

OECD/SIGMA
2 Rue André Pascal
75775 Paris Cedex 16
France

mail to: sigmaweb@oecd.org
Tel: +33 (0) 1 45 24 82 00

www.sigmaweb.org